

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Hallituksen esitys Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta (HE 34/2025 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta 29.4.2025

Esityksen sisältö

- Toteutetaan parlamentaarisen Yle-työryhmän mietinnössä esitetyt lain muutokset
- Toimeenpannaan eurooppalaisen medianvapausasetuksen julkisen palvelun medioiden riippumattomuuden suojatoimia koskeva sääntely
- Tehdään teknisiä korjauksia ja muutoksia

- Parlamentaarisen työryhmän mietintöön perustuvat muutokset:
 - 5 §: hallintoneuvoston jäsenmäärän joustavoittaminen
 - 6 §: hallintoneuvostolle Ylen avoimuuden ja varojenkäytön tehokkuuden valvonta
 - 7 §: Ylen huoltovarmuustehtävän päivittäminen vastaamaan nykytilaa
 - 7 b §: Ylen talouden ja toiminnan avoimuus
- Medianvapausasetukseen perustuvat muutokset:
 - 6 c §: hallitus valitsisi ja vapauttaisi yhtiön vastaavat toimittajat
 - 6 d §: vastaavien toimittajien nimittämistä ja erottamista koskeva sääntely
- Teknisiä korjauksia & muutoksia:
 - 6 c §, 7 c §, 12 a §, 12 b §

Eurooppalainen medianvapausasetus

- [Medianvapausasetus](#) tuli voimaan keväällä 2024 ja sen soveltaminen kokonaisuudessaan alkaa 8.8.2025.
 - Asetuksen tavoitteena on poistaa mediasisämarkkinoiden toiminnan esteitä ja varmistaa median moniäänisyys ja itsenäisyys EU:ssa.
- Asetuksen 5 artikla sisältää sääntelyä julkisen palvelun medioiden (manner-Suomessa Yle) riippumattoman toiminnan suojatoimista. Artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on:
 1. varmistettava, että julkisen palvelun mediat ovat toiminnallisesti ja toimituksellisesti riippumattomia ja että ne tarjoavat monipuolisia tietoja ja mielipiteitä puolueettomalla tavalla;
 2. kansallisella tasolla etukäteen vahvistettava avoimet ja syrjimättömät perusteet ja menettelyt julkisen palvelun median johtajien tai johtokunnan jäsenten valitsemiselle – näiden henkilöiden erottamisen tulisi olla mahdollista vain kansallisesti etukäteen vahvistettujen perusteiden mukaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa;
 - Erottispäätökset on lisäksi perusteltava asianmukaisesti, niistä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle henkilölle ja erottamista koskeva asia on voitava saattaa tuomioistuimen arvioitavaksi
 3. varmistettava, että julkisen palvelun medioiden rahoitusmenettelyt perustuvat etukäteen vahvistettuihin avoimiin ja puolueettomiin kriteereihin ja näiden menettelyiden on taattava, että julkisen palvelun medioilla on riittävät, kestävät ja ennakoitavissa olevat taloudelliset resurssit;
 4. nimettävä 1, 2 ja 3 kohdan soveltamisen seurantaan varten yksi tai useampi riippumaton viranomainen tai elin tai otettava käyttöön mekanismeja, joihin hallituksilla ei ole poliittista vaikutusvaltaa – seurannan tulokset tulee julkaista.
- Kansallisen lainsäädännön katsotaan jo täyttävän asetuksen 5 artiklan 1 ja 3 kohtien mukaiset edellytykset. 5 artiklan 4 kohdan mukainen seurantatehtävä olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa osana hallintoneuvoston nykyisiä tehtäviä.

Vastaavien toimittajien nimittämistä ja erottamista koskeva ehdotettu sääntely

- Asetuksen 5 artiklan 2 kohta edellyttää kansallista toimeenpanoa.
 - Asetuksen perustelukappaleen 31 mukaan sääntelyn tulisi koskea niiden henkilöiden nimittämistä ja erottamista, jotka osallistuvat toimituksellisia linjauksia koskevaan päätöksentekoon tai ovat tältä osin korkein päätöksentekoinstanssi kyseisessä julkisen palvelun mediassa.
 - Suomessa vastaavilla toimittajilla on sananvapauslain mukainen toimituksellinen päätösvalta ja vastuu. Asetuksen edellä mainitun perustelukappaleen perusteella katsotaan, että vastaavien toimittajien tulisi kuulua soveltamisalaan.
- Yhtiön hallituksen tehtäväksi annettaisiin esityksellä vastaavien toimittajien valinta ja vapauttaminen.
- Vastaavan toimittajan valinnan tulisi perustua riittävään ja monipuoliseen kokemukseen toimitustyöstä ja toimitustyötä tekevän organisaation johtamisesta suhteessa vastaavan toimittajan tehtäväalueeseen.
- Vastaavaa toimittajaa ei voitaisi erottaa sillä perusteella, että vastaava toimittaja on käyttänyt hänelle kuuluvaa toimituksellista päätösvaltaa, ellei vastaavan toimittajan tehtävän jatkuminen ole yhtiön kannalta ilmeisen kohtuutonta. Muulta osin sovellettaisiin työsopimuslakia.
 - Ilmeisen kohtuuton voisi olla esimerkiksi tilanne, jossa vastaava toimittaja vakavasti ja toistuvasti rikkoisi sisältöä koskevilla päätöksillään lainsäädäntöä tai jossa vastaava toimittaja tekisi toistuvasti julkaisupäätöksiä, jotka vakavasti vahingoittaisivat Ylen luotettavuutta ja uskottavuutta uutislähteenä, taikka sellainen vastaavan toimittajan toimituksellisten johtamistehtävien laiminlyönti, jossa organisaation toiminta häiriintyisi vakavasti.
- Medianvapausasetuksen 5 artiklan 2 kohdan kansallinen toimeenpano ehdotetaan tehtävän asetuksen minimivaatimusten mukaisesti.

Parlamentaarisen työryhmän esittämät muutokset

Avoimuus (7 b § ja 6 §)

- Yhtiön on edistettävä taloutensa ja toimintansa avoimuutta.
 - Korostaa Ylen omaa aktiivisuutta avoimuuden edistämisessä.
 - Käytännössä Yle voisi edistää toimintansa avoimuutta ja läpinäkyvyyttä esim. avaamalla yhtiön osasto- ja yksikkökohtaisia kustannuksia nykyistä laajemmin, erittelemällä nykyistä yksityiskohtaisemmin yhtiön henkilöstökulut sekä sisältöjen, jakelun ja digitaalisen palvelukehityksen kustannuksia.
- Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että julkisen palvelun toteuttamiseen osoitetut varat käytetään avoimesti ja tehokkaasti.
 - Tehtävä ei kuitenkaan anna toimivaltaa puuttua esimerkiksi päivittäiseen ohjelmatoimintaan tai toimitukselliseen päätöksentekoon.

Julkinen palvelu (7 §)

- Ylen tulee varautua tv- ja radiotoiminnan lisäksi myös muun tiedonvälityksen hoitamiseen poikkeusoloissa.
 - Varautumisvelvoite kattaisi esim. tekstimuotoisen sisällön sekä mahdolliset uudet tulevaisuuden jakelukanavat.
 - Tarkoitus päivittää kohta vastaamaan Ylen nykyistä toimintaa ja teknologista kehitystä.

Hallintoneuvoston jäsenmäärä (5 §)

- Hallintoneuvoston jäsenmäärä on korkeintaan 21.
 - Joustavoittaisi mahdollisia tulevia muutoksia ja mahdollistaisi jäsenmäärän uudelleenarvioinnin esimerkiksi seuraavalla vaalikaudella.

Muut muutokset ja voimaantulo

- Teknisinä muutoksina maininnat Viestintävirastosta muutettaisiin vastaamaan viraston nykyistä nimeä (6 c §, 12 a §, 12 b §).
- Vastaavasti teknisenä muutoksena nykyisin voimassa oleva 7 b § aineiston tarjonnan eriyttämisestä siirrettäisiin uudeksi 7 c §:ksi avoimuutta koskevan pykälän lisäämisen myötä. Samalla viittaukset pykälään korjataan.
- Lain esitetään tulevan voimaan 8.8.2025, jolloin myös medianvapausasetuksen soveltaminen alkaa.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!